

Våld i nära relationer – utgångspunkter i Vetlanda

Dokumenttyp:	Riktlinje
Beslutad av:	Socialnämnden (2022-03-22 § 88)
Gäller för:	Socialförvaltningen
Giltig fr.o.m.:	2022-03-22
Dokumentansvarig:	Verksamhetsutvecklare
Senast reviderad:	2022-03-22
Senast granskad:	2022-03-22

Målgrupp, syfte, mål och definition

Målgrupp för riktlinjen

Personerna som är i kontakt med socialtjänsten och som:

- är utsatta för eller upplevt våld av närstående
- är utsatta för hedersrelaterat våld inklusive könsstympning och tvångsäktenskap/barnäktenskap
- utövar våld mot närstående vuxna personer

Syfte med riktlinjen

1. Skapa tydlighet och samsyn i arbetet med målgruppen
2. Reglera och styra verksamheten så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.
3. Tydliggöra socialnämndens ansvarsområden och ambitionsnivå i arbetet med målgruppen.

Mål med arbetet

- Det övergripande målet i allt arbete är att våldet i nära relationer ska upphöra. I arbetet ska mäns våld mot kvinnor särskilt uppmärksammas.
- För barn och unga som lever i familjer där våld förekommer, ska insatser från socialtjänsten leda till trygga familjeförhållanden.
- För vuxna individer som är utsatta för våld av närstående, ska målet med insatser från socialtjänsten vara ett liv fritt från våld av närstående.
- För vuxna individer som utövar våld mot närstående, ska målet med insatser från socialtjänsten vara att våldet mot närstående upphör.

Definition av våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ofta ett mönster av handlingar som kan vara allt ifrån subtila beteenden till grova brott. Mer konkret är det allt ifrån att bli förlöjligad till att utsättas för våldtäkt eller allvarliga hot.

Fysiskt - Kan vara knuffar, att bli fasthållen, dragen i håret, slagen eller sparkad.

Sexuellt - Våldtäkt eller andra påtvingade sexuella handlingar, alternativt sexuella handlingar som den utsatta inte vågar säga nej till räknas till sexuellt våld.

Psykiskt - Direkta eller indirekta hot mot den utsatta och/eller mot eventuella barn eller att den utsatta blir förlöjligad. Även våld eller hot om våld mot husdjur kan räknas till den psykiska utsattheten.

Social utsatthet - Frihetsinskränkningar som isolering genom att bli hindrad från att träffa släkt och vänner eller att delta i sociala aktiviteter.

Materiellt/ekonomisk utsatthet – Den utsattes personliga tillhörigheter slås sönder eller förstörs avsiktligt. Kan även innebära att hen förmås skriva under papper som får negativa konsekvenser för hen. Den utsatta får inte tillgång till sina pengar.

Vanvård eller försummelse av närstående – Den utsattes som är beroende av andra personer för vård och omsorg i vardagen kan även utsättas för vanvård eller försummelse, som undanhållande av medicin eller att inte få tillräckligt näringsriktig kost.

Lagar och styrande dokument för socialtjänstens arbete

Både det förebyggande arbetet och arbetet med enskilda individer som är utsatta för våld av närstående, hedersrelaterat våld och/eller utövar våld mot närstående utgår från:

- FN:s konvention om mänskliga rättigheter, konventionens om avskaffande av all diskriminering av kvinnor samt barnkonventionen.
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relation SOSFS 2014:4
- Socialstyrelsens handbok, Våld – handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer.
- Domar och prejudikat

Förvaltningens strategiska och förebyggande arbetet med målgruppen ska utgå från följande styrande dokument:

- Strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, Jönköpings län 2020–2026
- Socialnämndens mål för arbetet mot våld i nära relationer 2020-2023
- Program för socialnämndens strategiska långsiktiga utveckling 2020-2030.

Socialnämndens generella intentioner

I arbetet med målgruppen ska verksamheterna förhålla sig till socialnämndens långsiktiga strategier 2020-2030;

- den samverkande socialtjänsten
- den effektiva och hjälpande socialtjänsten
- den nytänkande socialtjänsten.

Individanpassad och effektiv

Utredningars och insatsers omfattning ska utgå från den enskilde behov och problematik för att vara så effektiva som möjligt.

Delaktighet

All verksamhet ska bedrivas så att den enskilde erbjuds största möjliga delaktighet. Detta gäller så väl vid handläggning av myndighetsbeslut som vid insatser och service. Detta gäller också barn och de vuxna personer som har ombud, god man eller förvaltare.

Barnrättsperspektivet

Vetlanda kommun har genom barnkonventionen ansvar för att se till att alla barn och unga får sina rättigheter tillgodosedda. Barn- och ungdomsperspektivet ska lyftas i alla verksamheter. I allt socialtjänstarbete där barn berörs skall barnet ges möjligheter att vara delaktigt. Denna delaktighet består av olika delar:

- rätt till information
- rätt att komma till tals och bli lyssnad på
- rätt till inflytande utifrån ålder och mognad

Tillgänglighet

Vetlandas socialtjänst ska vara lättillgänglig och kunna erbjuda snabb hjälp till de som behöver det. Information om socialtjänsten ska synliggöras på de platser där målgruppen som är i behov av stöd kan tänkas söka den. Socialtjänsten ska verka för att invånare ska kunna kontakta och träffa socialtjänsten digitalt, i telefon eller fysiska möten.

Metoder

Arbetet med vuxna individer som är utsatta för våld av närstående, utsatta för hedersrelaterat våld och/eller utövare av våld mot närstående, ska utgå från bästa tillgängliga kunskap, de professionellas expertis samt den enskildes önskemål, situation och förutsättningar. Evidensbaserade metoder ska företrädesvis användas. Alla insatser ska systematiskt följas upp tillsammans med den enskilde för att säkerställa att insatserna hjälper den enskilde utifrån hens behov (bra resultat kvalitet).

Samverkan

Socialtjänsten har ett ansvar för att god samverkan sker inom organisationen och med andra aktörer. Samverkan syftar till att skapa helhetssyn på den enskildes behov och ska ske med den enskildes samtycke och delaktighet.